

**Smernice**  
**pre interrituálne záležitosti**  
týkajúce sa vzťahov  
rím.-katolíkov s gr.-katolíkmami

*Katolícka cirkev sa skladá z veriacich, ktorí sú organicky spojení v Duchu Svätom tou istou vierou, tými istými sviatosťami a tou istou správou a ktorí, zoskupení do rozličných hierarchicky spojených celkov, tvoria miestne cirkvi a či obrady. Cirkev má všetky právoplatne uznané obrady za rovnoprávne a rovnako dôstojné a chce ich naďalej zachovať.*

*V mestách a dedinách územia Košickej arcidiecézy žijú vedľa seba veriaci dvoch katolíckych obradov. Kým veriaci latinského obradu na tomto území patria pod právomoc košického arcibiskupa, veriaci východného katolíckeho obradu, gréckokatolíci, patria pod jurisdikciu prešovského alebo košického gr.-katolíckeho biskupa. Veriaci obidvoch obradov na čele so svojimi duchovnými pastiermi majú mať k sebe citlivý a láskavý prístup, majú pestovať vzájomnú znášanlivosť, ústretovosť, svornosť a opravdivú bratskú lásku. Vzájomne nech rešpektujú svedomie a slobodnú vôľu a tiež právne normy Cirkvi, aby v náboženskej oblasti nik nebol nútený konať proti svojmu svedomiu a nikomu sa nebránilo konať podľa vlastného svedomia súkromne i verejne<sup>1</sup>.*

*Keďže človeku treba sprístupniť všetko, čo potrebuje, aby mohol žiť naozaj ľudským životom, teda aj právo na spravodlivú slobodu v náboženskej oblasti<sup>2</sup>, v úsilí napomôcť dobrému a pokojnému spolunažívaniu veriacich obidvoch obradov, majú pred očami spásu nesmrteľných duší a rozšírenie Božieho kráľovstva, slúžia nasledujúce smernice.*

### **1. Príslušnosť k cirkvi**

1. Katolícki veriaci rešpektujú krásu a rovnosť obidvoch obradov latinského a východného, ktorými sa uskutočňuje posväcovanie ľudí a koná celostný verejný božský kult. Každý nech si ponechá a chráni svoj vlastný obrad.
2. Príslušnosť k cirkvi je vo všeobecnosti daná prijatím krstu a obradovou príslušnosťou otca krstenca.
3. Do Latinskej cirkvi sa zaraďuje dieťa:  
ak sú jeho obaja rodičia rím.-katolíci,  
alebo ak je otec gr.-katolík a matka je rím.-katolíčka a obaja rodičia zhodne prejavili vôľu, aby sa dieťa stalo členom Latinskej cirkvi.
4. Ak obaja rodičia zhodne žiadali pred kňazom, aby sa dieťa krstom včlenilo do Latinskej cirkvi, v knihe pokrstených sa napíše: „*Krstom a súhlasnou vôľou rodičov patrí do Latinskej cirkvi (kán. 111 § 1)*“.
5. Ak zhodná vôľa chýba, dieťa sa zaraďuje do cirkvi toho obradu, do ktorej patrí otec (kán. 111 § 1).
6. Dieťa matky, ktorá je slobodná alebo žije v cirkevne neplatnom zväzku, sa krstom včleňuje do cirkvi obradu matky (CCEO – kán. 29 § 2.1°).
7. Každý po dovŕšení štrnásteho roku života si môže slobodne zvoliť či sa prijatím krstu včlení do cirkvi latinského alebo gr.-kat. obradu (kán. 111 § 2).
8. Samotný obrad slávnosti, v ktorom sa krst udeľuje, neurčuje príslušnosť pokrsteného, to znamená, že dieťa obidvoch rodičov Latinskej cirkvi pokrstené vo východnom obrade, patrí do Latinskej cirkvi.
9. Ani dlhodobé prijímanie sviatosti podľa obradov niektorej cirkvi neprináša so sebou zaradenie do tejto cirkvi (kán. 112 § 2).

---

<sup>1</sup> Por. DRUHÝ Vatikánsky koncil, *Sacrosanctum concilium*, 4; *Orientalium Ecclesiarum*, 2; *Dignitatis humanae*, 2.

<sup>2</sup> Por. DRUHÝ Vatikánsky koncil, *Gaudium et spes*, 26.

10. Pokrstení nekatolíci, keď sa včleňujú do plného spoločenstva Katolíckej cirkvi, ponechajú si svoj obrad<sup>3</sup>. Pravoslávni veriaci vracajúci sa ku katolíckej jednote stávajú sa členmi gr.-kat. cirkvi; evanjelici vstúpiac do Katolíckej cirkvi sú rím.-katolíkmami.
11. Zmena gr.-kat. obradu na latinský obrad v ojedinelých prípadoch a z veľmi vážnych dôvodov je možná len na základe obojstranného súhlasu príslušných diecéznych biskupov a zároveň dovolenia Apoštolského stolca (kán. 112 § 1.1°).
12. K zmene latinského obradu na gr. kat. obrad postačuje súhlas príslušných diecéznych biskupov. Odporúča sa ponechať si doterajší obrad s tým, že pri zachovaní pôvodného obradu môžu slobodne a dlhodobo prijímať sviatosti v inom obrade<sup>4</sup>.
13. Potom, čo žiadateľ dostal súhlas k zmene obradu a zmenu urobil pred kompetentným farárom alebo ordinárom, má sa táto zmena zaznamenať do poznámok v doterajšej knihe pokrstených a zapísať do knihy pokrstených v novej farnosti.

## 2. Sviatosti

1. Vysluhovateľ má sviatosti sláviť podľa vlastného obradu (kán. 846 § 1).
2. Veriaci obidvoch obradov majú úplnú slobodu prijímať sviatosti v ktoromkoľvek obrade, pri zachovaní predpisov kánonického práva.
3. Prikázaniu zúčastniť sa na omši zadosťučiní, kto je prítomný na omši, kdekoľvek sa slávi v katolíckom obrade buď v samotný sviatočný deň alebo večer predchádzajúceho dňa (kán. 1248 § 1).
4. Veriaci sa môžu zúčastniť na eucharistickej obete a pristúpiť k svätému prijímaniu v ktoromkoľvek katolíckom obrade (kán. 923).
5. Deti môžu prvýkrát pristúpiť k sviatosti zmierenia a sv. prijímaniu v ktoromkoľvek katolíckom obrade.
6. Každý veriaci má právo sa vyznať z hriechov ktorémukoľvek spovedníkovi zákonne schválenému, aj iného obradu (kán. 991).
7. Pomazanie chorých platne vysluhuje každý kňaz a jedine kňaz ktoréhokoľvek katolíckeho obradu. Veriaci túto sviatosť môžu prijať v ktoromkoľvek katolíckom obrade.
8. V latinskom obrade riadnym vysluhovateľom sviatosti birmovania je biskup, hoci túto sviatosť platne vysluhuje aj presbyter splnomocnený právom alebo osobitným poverením kompetentnej vrchnosti (kán. 882). Gr.-kat. kňazi môžu túto sviatosť platne udeliť spolu s krstom alebo oddelene veriacim ktoréhokoľvek obradu, aj latinského; pre dovolené vysluhovanie treba zachovať predpisy práva<sup>5</sup>.
9. Vo všeobecnosti u rím.-kat. veriacich je v povedomí skutočnosť, že sviatosť birmovania udeľuje biskup. Nebolo by vhodné naštrbovať túto tradíciu a líniu latinského obradu.
10. Ak z vážnych dôvodov chce rím.-katolíkm byť pobirmovaný v gr.-katolíckej cirkvi, je vhodné, aby túto sviatosť prijal od gr.-kat. biskupa.
11. Sväteniny možno prijímať v ktoromkoľvek obrade (napr. popolec, svätoblažejské požehnanie).
12. Pohreb môže byť v ktoromkoľvek obrade, ktorý si pred svojou smrťou želal veriaci, alebo ak je to žiadosť jeho príbuzných.

## 3. Manželstvo

1. Rím.-katolícky miestny farár na základe úradu platne asistuje v hraniciach svojho územia pri uzatváraní manželstiev ak je aspoň jedna stránka latinského obradu. Nezáleží, či je latinského obradu snúbenec alebo snúbenica.
2. Pre platné uzatvorenie manželstva dvoch gr.-katolíkm pred rím.-katolíckym asistujúcim

<sup>3</sup> Por. DRUHÝ Vatikánsky koncil, *Orientalium Ecclesiarum*, 4.

<sup>4</sup> Por. KONGREGÁCIA PRE Východné cirkvi, *List No. 3122* (6.08.1999).

<sup>5</sup> Por. DRUHÝ Vatikánsky koncil, *Orientalium Ecclesiarum*, 14.

je potrebné, aby mu bolo delegované splnomocnenie gr.-kat. farárom alebo gr.-kat. ordinárom. Obdobne to platí pre dvoch rím.-kat. veriacich, ktorí chcú uzavrieť manželstvo pred gr.-kat. kňazom (kán. 1111).

3. Nech sa nekladú žiadne prekážky k delegovaniu splnomocnenia pri uzatváraní manželstiev.
4. O prípadný dišpenz alebo povolenie k sobášu z dôvodu kánonickej prekážky veriaci požiadajú cez svojho farára kompetentného ordinára.
5. Pri kánonickej príprave na manželstvo je potrebné presne určiť obradovú príslušnosť stránok; všimnúť si aj náboženstvo otca u oboch snúbencov.

#### **4. Kostoly**

1. Je potrebné obojstranne rešpektovať jestvujúce spoluvlastníctvo kostolov. Pre pokojné a bratské nažívanie farári oboch obradov vypracujú vzájomnú písomnú dohodu o užívaní spolu vlastneného chrámu, ktorá bude obsahovať všetky aspekty jeho užívania. Takáto dohoda vstúpi do platnosti podpisom príslušných diecéznych biskupov.
2. Novostavby nech majú iba jedného vlastníka.
3. Prenajatie kostola na bohoslužby iného obradu je možné na základe písomnej žiadosti. Medzi vlastníkom a nájomcom sa vypracuje písomná dohoda. Dohoda musí obsahovať presný časový harmonogram bohoslužieb, výšku prenájmu a iné zmluvné dojednania. Dohodu pripravia spolu zainteresovaní farári, vypočujú si mienku zástupcov veriacich a farskej ekonomickej rady. Dohoda podlieha schváleniu oboch diecéznych biskupov. Prenajímateľ môže vykonávať bohoslužby až po podpísaní dohody.
4. Jedna obradová komunita by nemala doplácať na druhú obradovú komunitu; nájomca má vykryť spôsobené výdavky (energie, zamestnanci a iné).
5. Čas bohoslužieb sa má upraviť tak, aby veriaci jedného obradu neprekážali veriacim druhého obradu a aby vlastník kostola nebol obmedzovaný nájomcom.
6. Nájomca nesmie meniť ráz interiéru kostola. To, čo si umiestni ako potrebné na bohoslužbu, po jej skončení to veze preč.
7. Oba obrady vyznávajú tú istú prítomnosť Eucharistického Krista. Je neprípustná akákoľvek forma duplicity svätostánku.
8. Do kostola neslobodno nikoho nútiť, ale ani vyháňať. Veriaci ktoréhokoľvek obradu môžu slobodne napomáhať pastoračným aktivitám miestnej cirkvi.

#### **5. Vyučovanie náboženstva**

1. Veriaci môžu absolvovať katechetickú prípravu na prijatie sviatostí a navštevovať vyučovanie náboženstva, ktoré podáva katolícky veriaci ktoréhokoľvek obradu.
2. Odporúča sa, aby veriaci obidvoch obradov vzájomne poznávali svoje obrady, tradície a duchovné dedičstvo.

*Schválil Mons. Alojz Tkáč, arcibiskup-metropolita  
Košice, 30.11.2006 (Prot. č. 1162/06)  
s účinnosťou od 1.01.2007*